

Яресько В. О.,

*здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» Полтавського
національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка,*

Науковий керівник: доц. Павленко Ю. Г.

*кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової освіти,
природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання
Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛЬНОЇ ТВОРЧОСТІ В ДОМАШНІХ УМОВАХ: ВЗАЄМОДІЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ І РОДИНИ

Підростаючи, дитина виносить із батьківського дому у своє життя звички, традиції, соціальну поведінку, зокрема, й культуру проведення дозвілля. Організоване дозвілля – це запорука позитивного спілкування у сім'ї, яке збагачує духовний світ дитини, виховує естетичні почуття, стимулює розвиток здібностей, інтелекту, активізує пізнавальну, трудову і творчу діяльність.

Основні наукові напрями і підходи щодо творчого виховання дитини в сім'ї визначені в працях відомих учених минулого (А. Макаренка, Г. Песталоцці, В. Сухомлинського, С. Русової та ін.), а також конкретизовані пошуком шляхів гуманізації й оптимізації взаємовідносин між батьками і дитиною у дослідженнях О. Вознесенської, А. Дьяконової, О. Савченко й ін.

Мета публікації: висвітлити умови розвитку творчих здібностей молодших школярів у спільній з батьками художньо-ігровій діяльності.

Питання, пов'язані з впливом батьків на формування юної креативної особистості, не втрачають актуальності. Нині більшість батьків і вчителів намагаються підтримувати прояви дитячої креативності, водночас, як відмічають дослідники О. Вознесенська та М. Сидоркіна, іноді невдале висловлювання, недоречні зауваження можуть стати причиною «ненавмисного ушкодження креативного духу дитини» [1].

Діти жадають, щоб дорослі їх сприймали по-справжньому, проводили час разом. Водночас, у деяких родинах форми організації дозвілля не мають творчого характеру й обмежуються спільним переглядом телепередач.

Слушно підкреслюють О. Вознесенська і М. Сидоркіна, що роль сім'ї у формуванні творчої особистості обумовлена тим вагомим емоційним впливом, який сім'я чинить на дитину. Атмосфера в родині багато в чому визначає ефективність формування і розвитку творчого потенціалу, активної життєвої позиції дитини, її самопочуття й задоволеності життям [2, с. 10].

Наведемо приклади організації спільної творчості в домашніх умовах (матеріали розроблені О. Вознесенською і М. Сидоркіною [1; 2] та уточнені автором дослідження).

Створення спільних сімейних колажів. Ця техніка не вимагає від учасників художніх здібностей, тому всі почуваються комфортно. Суть її полягає в прикріпленні до якої-небудь основи різноманітних матеріалів, які відрізняються від неї за кольором і фактурою (сімейні фото, вирізки з газет, журналів, текстильні й природні матеріали тощо). Тематика колажів може бути різноманітною, наприклад, «Щаслива сім'я», «Казковий світ», «Ми» тощо. У процесі спільної творчості члени сім'ї можуть зробити певні відкриття, дізнатися про мрії та очікування одне одного.

Виготовлення тематичних сувенірів й інших виробів (глиняних фігурок, тисанок, листівок тощо), що сприяє зміцненню духовних цінностей родини, її згуртованості, виробленню сімейних традицій, підвищенню рівня духовної та естетичної культури кожного з її членів.

Складання спільних історій. На наш погляд, спільне створення оповідання, казки віршованих творів сприяє виявленню прихованих творчих ресурсів дітей і дорослих, допомагає знайти вихід у кризових ситуаціях. Символічність вигаданих персонажів дає дитині можливість безпечно, невимушено висловлювати накопичені переживання і страхи.

Організація новорічного карнавалу, створення святкових костюмів і масок. Це заняття посідає в домашній творчості особливе місце, тому що пов'язане зі святкуванням Нового року – одним із найулюбленіших родинних свят. Підготовка до зимових свят має в кожній родині свої традиції: прикрашання ялинки, підготовка святкового столу, одягу, подарунків тощо. Спільна сімейна підготовка до новорічного карнавалу дає змогу скоригувати самооцінку дитини і зміцнити в неї відчуття власної значимості, допомагає відчувати гордість за спільну працю.

Отже, спільна з батьками творчість в домашніх умовах сприяє креативному світосприйманню дитини, розвиває емоційну сферу, допомагає зняти емоційну напругу, посилює відчуття захищеності, надає додаткові психологічні ресурси, сприяє формуванню здатності поважати й цінувати результати власної діяльності й працю інших. Також спільна творчість забезпечує формування якісно нових, особливо теплих стосунків у родині й підтримує постійну життєтворчість особистості, що особливо важливо для розвитку дітей молодшого шкільного віку.

Звісно, творчої взаємодії неможливо навчити, хоча вона і не з'являється сама по собі. Добре, коли вчитель початкової школи стимулює і батьків і дітей до творчої діяльності в домашніх умовах і надає професійні консультації щодо організованого сімейного дозвілля.

Список використаної літератури

1. Вознесенська О. Л., Сидоркіна М. Ю. Екологія обговорення з дітьми їх творчості. *Науково-практичний семінар «Творча різноманітність арт-терапії»*. 2014. URL: https://www.b17.ru/article/ekologiya_obgovorenniya_z_ditmy_yih_tvorc/
2. Вознесенська О. Л., Сидоркіна М. Ю. Творча взаємодія з дитиною: Методичні рекомендації. Київ : Міленіум, 2009. 66 с.